TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Chuyển đổi số khu vực công: Không chỉ là câu chuyện về “phần mềm và mạng”

08:38 19/07/2025

Ông Nguyễn Minh Khôi, Giám đốc Chính sách & Chuyển đổi, Viện Tony Blair vì Thay đổi Toàn cầu (TBI) cho rằng, Việt Nam cần xác định tư duy về một hệ sinh thái số - nơi hạ tầng, thể chế và con người cùng vận hành như một nền tảng điều phối chính sách, dữ liệu và dịch vụ công.

Trong bối cảnh Việt Nam đẩy mạnh chuyển đổi số khu vực công, câu hỏi không còn là “Có nên đầu tư?” mà là “Đầu tư như thế nào để thực sự kiến tạo phát triển?”

Ông Nguyễn Minh Khôi, Giám đốc Chính sách & Chuyển đổi, Viện Tony Blair vì Thay đổi Toàn cầu (TBI) phát biểu tại Diễn đàn “Chuyển đổi số khu vực công - Tiền đề cho phát triển kinh tế xã hội” do Báo Điện tử Tiếng nói Việt Nam (VOV) tổ chức sáng 17/7 tại Hà Nội.

Tham dự và có tham luận tại Diễn đàn “Chuyển đổi số khu vực công - Tiền đề cho phát triển kinh tế xã hội” do Báo Điện tử Tiếng nói Việt Nam (VOV) tổ chức sáng 17/7 tại Hà Nội, ông Khôi cho biết, chuyển đổi số khu vực công không nên chỉ dừng ở “mạng, máy chủ, và kỹ năng công nghệ thông tin (CNTT)”, mà cần nhìn nhận là quá trình xây dựng một hệ sinh thái điều phối số, trong đó hạ tầng, thể chế và con người đóng vai trò tương hỗ.

Theo đó, hạ tầng chỉ mạnh khi được vận hành bởi nguồn nhân lực chất lượng và định hướng của những nhà hoạch định và thực thi chính sách có tư duy hệ sinh thái - kết nối công nghệ với cải cách thể chế, hiệu quả chi tiêu và sự hài lòng của người dân.

Bài học từ các quốc gia thành công cho thấy, một số điểm nổi bật trong xây dựng hạ tang số và phát triển nguồn nhân lực phục vụ phát triển số trong khu vực công tiêu biểu ở các ý tưởng như đầu tư vào năng lực sử dụng dữ liệu để hoạch định và ra quyết định; thiết lập liên minh thể chế để điều phối chiến lược số; phát triển năng lực số không chỉ cho kỹ thuật viên mà cho cả đội ngũ hoạch định và giám sát chính sách.

Chuyển đổi số khu vực công: Không chỉ là câu chuyện về “phần mềm và mạng”. Ảnh minh họa, nguồn internet.

“Đối với Việt Nam, những bài học nêu trên gợi ý một số chính sách như xây dựng sandbox (một công nghệ quan trọng để tăng cường tính bảo mật - PV), thí điểm sáng kiến tương tự như mô hình trí tuệ công và thành lập một liên minh năng lực số... Những yếu tố đó sẽ góp phần hướng tới một cách tiếp cận hệ thống và bền vững cho chuyển đổi số khu vực công tại Việt Nam”, ông Khôi nêu đề xuất.

Khi nói đến hạ tầng số và nguồn nhân lực, ông Nguyễn Minh Khôi cho rằng, đang có khuynh hướng chung nghĩ ngay đến máy chủ, nền tảng số, băng thông, trung tâm dữ liệu và đào tạo công chức dùng phần mềm. Tất cả các yếu tố này đều đúng, song chưa đủ.

Thực tiễn chuyển đổi số trên thế giới cho thấy, những quốc gia chuyển đổi số thành công không chỉ đầu tư vào công nghệ, mà còn đầu tư vào "năng lực vận hành hệ sinh thái số". Trong đó, hạ tầng là cần, nhưng con người và thể chế là lõi.

Cũng theo ông Khôi, một rào cản lớn hiện nay là xu hướng đồng hóa "nhân lực số" với kỹ năng công nghệ. Nhưng nếu nhìn lại thì cần phân biệt rất rõ giữa kỹ năng công nghệ và "nhân lực số". Chỉ khi có được nhân lực số mới là "chìa khóa" cho một hệ sinh thái số thành công và một hệ thống chỉ được coi là có nhân lực số nếu nó có 3 nhóm năng lực: Người kiến tạo chính sách số; Người vận hành và triển khai hạ tầng không chỉ là cán bộ IT, mà còn bao gồm cả các cán bộ địa phương biết cách sử dụng nền tảng số để quản lý dân cư, hỗ trợ an sinh, tiếp nhận phản ánh; Người giám sát và nâng chuẩn.

Chuyển đổi số khu vực công: Không chỉ là câu chuyện về "phần mềm và mạng". Ảnh VGP.

"Nếu coi chuyển đổi số là "phương tiện" thì điều chúng ta cần ưu tiên đầu tư là "khả năng điều phối và thích ứng". Việt Nam có tiềm năng, có nguồn lực, và đang ở thời điểm thuận lợi để bứt phá. Chúng ta cần một cách tiếp cận phù hợp, không chạy theo công nghệ, mà đầu tư vào năng lực sử dụng công nghệ để giải quyết các bài toán của khu vực công. Việc thử nghiệm chính sách, xây dựng liên minh năng lực công nghệ, và đào tạo tư duy hệ sinh thái sẽ là nền tảng để chuyển đổi số thực sự mang lại hiệu quả xã hội", ông Khôi nói.

Ý kiến các chuyên gia đưa ra tại diễn đàn cũng nhất trí rằng, chuyển đổi số khu vực công sẽ khó tạo ra đột phá thực chất nếu chỉ được nhìn nhận như một nhiệm vụ công nghệ đơn thuần. Thực tiễn trong và ngoài nước đã chứng minh, chỉ khi chuyển đổi số được tích hợp vào quá trình cải cách kinh tế - thể chế, được đo lường bằng hiệu quả phân bổ nguồn lực, năng suất khu vực công và tác động lan tỏa tới thị trường, thì mới có thể phát huy vai trò là một “nền tảng tăng trưởng mới”.

Đặc biệt, Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 10/6/2024 của Bộ Chính trị được ban hành đúng vào thời điểm chuyển tiếp có tính bản lề của nền kinh tế Việt Nam, khi đổi mới sáng tạo, khoa học - công nghệ và chuyển đổi số không chỉ là phương tiện hỗ trợ mà đã trở thành động lực chính của tăng trưởng. Với định hướng đột phá thể chế cho phát triển khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, Nghị quyết 57 không chỉ đặt ra những mục tiêu dài hạn, mà còn định vị lại vai trò của khu vực công trong hệ sinh thái số quốc gia.

PV/VOV.vn